

Notat vedr. merforbrug på myndighedsbudget på Rusmiddelcenter Slagelse:

Baggrund

Kommunerne er forpligtiget til at tilbyde gratis og anonym behandling til borgere med rusmiddeludfordringer.

Lovgivningen for behandling af stofmisbrug, SEL §101 og SUL § 142 og Lovgivningen for behandlingen af alkoholmisbrug SUL §141 angiver, at borgerne har retskrav og behandlingsgaranti på et behandlingstilbud indenfor 14 dage. Det betyder i praksis, at fra borgerne henvender sig, er kommunen forpligtiget til at screene, udrede og give et behandlingstilbud inden for 14 dage. Det er ikke lovligt at afvise borgere eller have ventelister.

Borgerne har ligeledes frit valg, hvilket betyder at de kan vælge et tilsvarende kommunalt eller privat tilbud. Særligt ved de private ser vi ofte takster der er op til fire gange dyrere for tilsvarende ydelse i kommunalt regi. Dette betyder, at vi kan blive præsenteret for store ikke styrbare udgifter på vores myndighedsbudget.

Den laveste behandlingsintensitet, der kan tilbydes i henhold til de nationale retningslinjer, er ambulante behandling, svarende til en samtale om ugen/hver anden uge. Der er særligt behov for en tættere behandlingsindsats i starten af forløbet, hvorefter intensiteten typisk kan nedsættes.

Et behandlingsforløb tager i gennemsnit 8,04 måneder.

Rusmiddelcenteret har løbende 690 borgere i behandling, til dette har vi ansat 23 behandlere. Det giver et gennemsnitligt caseload på 30 borgere pr. behandler. Allerede ved dette antal borgere pr. medarbejder kan det være svært at opretholde intensiteten, vi overholder aktuelt behandlingsgarantien, men har særligt i alkoholbehandlingen været presset af stor stigning i antal borgere.

Rusmiddelbehandling er ofte en forudsætning for, at man kan lykkes på andre områder, såsom familiebehandling, job og uddannelse, stop af kriminalitet og arbejde med sundhed/psykiatri. Det kræver herfor udover rusmiddelbehandling en stor tværgående indsats, og vi er en vigtig aktør i koordinerede indsatser. Denne indsats vil blive stærkt udfordret ved yderligere besparelser.

Årsager til oparbejdet merforbrug

Det korrigerede myndighedsbudget er bevilliget som en ramme i 2022 på 27.368.355 kr.¹ Rammen har ikke været kapacitetsreguleret gennem årene udover de årlige PL-reguleringer.

Rusmiddelcenteret har i 2021 oparbejdet et større merforbrug på myndighedsbudgettet og været i handleplan, som ikke har haft den forventede effekt.

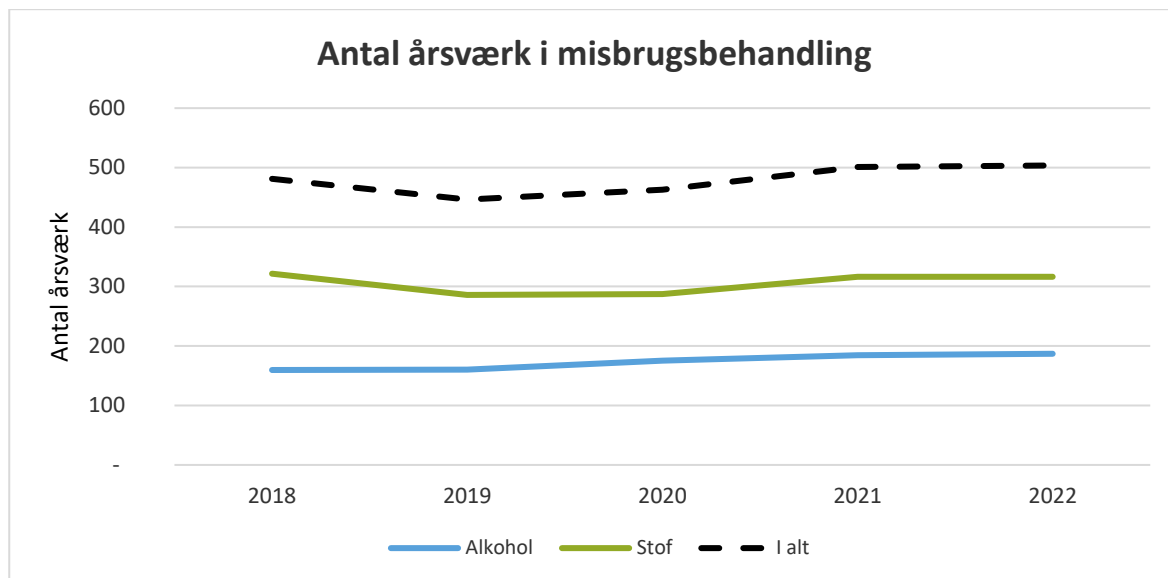
Myndighedsbudgettet står aktuelt til et estimeret merforbrug på 5.100.000 kr.

Der er på den baggrund lavet en økonomisk analyse af årsagerne, og vi vil i det nedenstående redegøre for årsager til merforbruget.

¹ Budgettet er korrigeret for overførsel fra 2021-2022 på 2.550.000 kr. og budgetreduktion 2022 på 595.401 kr.

Øgede aktiviteter

Stigende antal årsværk i misbrugsbehandling både stof og alkohol fra 2019-2021 og også forventet i 2022. Der er efter coronanedlukningerne, i lighed med resten af landet oplevet en stigende tilgang af borgere. Særligt er set en stigning i unge under 25 år, og borgere der søger alkoholbehandling.

Priser

Stigende priser til alkoholbehandling på egen virksomhed, dette hænger sammen med den øgede tilgang. I 2014 havde alkoholbehandlingen i gennemsnit 164 borgere i behandling pr. måned, i 2021 havde de 245 borgere i gennemsnit i behandling pr. måned.

Højere priser til indskrivning både stof og alkohol i 2021 og 2022 i forhold til tidligere år. Der blev i 2020 lovgivningsmæssigt skærpet, at alle borgere skal screenes og udredes psykisk, fysisk og socialt, hvor det hidtil har været et kan. Dette betyder større intensitet og ressourceforbrug i indskrivningsfasen og dermed dyrere pris. Der blev på den baggrund udarbejdet en indskrivningstakst, som blev godkendt i Byrådet den 14. december 2020.

Udgifter til eksterne leverandører

I 2021 er udgifterne til døgnbehandling på både stof og alkohol steget betydeligt i forhold til 2020. Der er tale om en merudgift på 0,75 mio. kr. hvilket svarer til en stigning på 48%. Dette ses som en eftervirkning af coronanedlukningen, hvor mange borgere har haft det svært under pandemien og har fået et destruktivt og livstruende misbrug, der kræver højintensitetsbehandling.

Herudover ser vi priserne generelt er steget ved eksterne leverandører, samt et øget antal borgere som modtager ambulante alkoholbehandling hos eksterne leverandører og dermed stigende udgift jf. højere priser hos private leverandører, hvilket svarer til en stigning på 70% fra 2020 til 2021.

Udgifter til prøvehandling om Lokalteamet

Lokalteamet blev oprettet som en prøvehandling i 2019, efter politisk pejlemærke om større synlighed i lokalområderne og en forebyggende og oplysende indsats. Det blev nedlagt i 2021. Over de tre år har Lokalteamet kostet 3,5 mio. kr.

Lokalteamet blev i 2019 og 2020 finansieret af mindreforbrug fra tidligere år. Lokalteamet var således ikke finansieret i 2021, hvor udgiften var 1,3 mio. kr.

Udgifter til misbrugsbehandling af unge 13-18-årige

Der er afsat en årlig ramme på ca. 1 mio. kr. som ikke kan overholdes. Rammen overskrides typisk med 0,1-0,2 mio. kr. Der arbejdes aktuelt med kapacitetstilpasning, således at aktiviteten stemmer overens med den tildelte ramme. Dette sker i samarbejde med Børn og Familie samt Ældre og Sundhed. Det forventes, at budgettet overholdes i 2022.

Handleplan – indsatser til at nedbringe merforbruget

I budgetforslaget for 2023-2026 har Rusmiddelcenteret angivet de besluttede 8 % besparelser, hvilket betyder, såfremt disse vedtages, at der fra 2023 skal spares 1.241.000 kr. og fra 2024 og fremadrettet 1.909.000 kr.

Besparelserne vil kun kunne indhentes ved takstnedsættelser, og det vil betyde, at virksomheden skal kapacitetstilpasse svarende til 4-5 personaler og nedlæggelse af tilbud. Dette sammen med allerede indeholdte besparelse for 2022 på kr. 595.000 kr. og samtidig nedbringelse af merforbrug vil betyde, det ikke længere er muligt at overholde lovgivningen om behandlingsgaranti, og hermed vil vi ikke kunne opretholde vores nuværende godkendelse hos det sociale tilsyn.

Besparelserne vil ligeledes kunne betyde en stigning af udgifter på myndighedsbudgettet, idet borgere vil søge behandling andre steder til muligt dyrere takster.

På den baggrund vil nedenstående indsatser til at nedbringe merforbruget kun være realistiske såfremt, at besparelserne på rusmiddelområdet ikke besluttes.

Alle nedenstående initiativer forventes først at kunne hentes fra 2023 og frem. Eksempelvis opsigelse af driftstilskud har et halvt års varsel, så opsigelse inden 1/7 2022 gør, at driftstilskuddet kan spares fra 1/1 2023.

- Opsige ikke politisk besluttet driftstilskud til TUBA (Indgår i prioriteringsforslag i 2023-2026): 164.775 kr. (2021-priser).
- Opsige ikke politisk besluttet driftstilskud til Frivilligcentret: 63.600 kr. (2021-priser).
- Nedbringe taksterne for at hente hele merforbruget i 2023 og frem. Det forventes at være realistisk at hente merforbrug på 1,2 mio. kr. om året ved takstnedsættelser på virksomheden, hvis der ikke yderligere er budgetreduktioner i 2023. Dermed forventes merforbruget at kunne hentes på fire år ved takstnedsættelser med 1,2 mio. kr. årligt. Merforbruget vil dermed være hentet i 2025/2026. (Idet Misbrug Myndighed køber 80% af pladserne vil takstreduktionerne på virksomheden skulle være 1,5 mio. kr. hvor myndigheden sparer 1,2 mio. kr. (1,5 mio. kr.*80%). (Takstnedsættelser indgår i prioriteringsforslag i 2023-2026).
- Jf. takstbekendtgørelsens bestemmelser skal der i 2023-taksterne indregnes samlet mindreforbrug fra 2021, som reducerer takstudgiften for myndigheden i 2023 med ca. 548.000 kr. Indregning af mindreforbruget fra 2021 påvirker ikke virksomhedens takstindtægt, men påvirker alene myndighedens udgifter, som derved reduceres med ca. 548.000 kr.

Konsekvenser af indhentelse af merforbrug – uden yderligere budgetreduktioner/besparelser

- Reducere med tre årsværk på virksomheden.
- Ikke genbesætte midlertidig psykolog stilling.
- Lukning af et dagbehandlingstilbud ved sammenlægning af de to nuværende tilbud til et samlet dagbehandlingstilbud til både alkohol og stof afhængige.
- Færre individuelle forløb - flere gruppeforløb.
- Skærpet visitation - færre af de dårligste borgere kan få tilbud om hjemmebehandling.
- Færre borgere kan bevilges døgnbehandling.

Den 13. juni 2022

Mette Plato Spælling

Konstitueret centerleder

Rusmiddelcenter Slagelse